

Lekcja 9

26 lutego

JEZUS, DOSKONAŁA OFIARA

Zakres studium: Hbr 9,15; Rdz 15,6-21; Jr 34,8-22; Ef 3,14-19; Hbr 7,27; 10,10; 9,22-28.

Część I: Przegląd

Tematy lekcji: *List do Hebrajczyków* świadczy jasno, że zastępcza ofiara Jezusa jest niezbędna dla naszego zbawienia, gdyż „bez rozlania krwi nie ma odpuszczenia” (Hbr 9,22). Krew oznacza życie ofiary. Wymóg śmierci przestępcy prawa Bożego został spełniony przez Jezusa, który umarł raz na zawsze za wszystkich, jako ofiara za całą ludzkość.

Stary Testament przedstawia więcej niż jeden rodzaj ofiar. *Księga Kapłańska* wymienia ofiary całopalne dla pojednania, ofiary z pokarmów jako wyraz wdzięczności za Bożą opiekę, ofiary wspólnoty jako wspólne posiłki z bliskimi i przyjaciółmi, ofiary zagrzeszne dla odpuszczenia grzechów w przypadkach nieumyślnych grzechów oraz ofiary zadośćuczynne w przypadku naprawienia krzywd (zob. Kpł 1-6). Jak wskazuje Paweł, wszystkie te ofiary, w tym także te składane w Dniu Pojednania, były ostatecznie nieskuteczne, gdyż nigdy nie mogły zadośćuczynić za grzechy (Hbr 10,1-4). Jedynie bezcenna „krew Chrystusa”, na którą wskazywały wszystkie ofiary, może tego dokonać (Hbr 9,14; 1 P 1,19).

Część II: Komentarz

Jak zauważyliśmy w poprzedniej lekcji, Hbr 7 mówi o Melchisedeku, który był większy od kapłanów z rodu Aarona. Tak więc Chrystus jest większy od lewickich kapłanów, gdyż jest Kapłanem według porządku Melchisedeka. Hbr 8 mówi o wyższości drugiego przymierza, którego skuteczność jest omówiona dalej w Hbr 9,15. Pierwsze przymierze, ustanowione z Lewitami, było wadliwe i nie mogło usunąć grzechów (Hbr 7,11; 9,9).

W Hbr 9 Paweł mówi także o lepszej ofierze Chrystusa. Dlaczego jest ona lepsza? Po pierwsze, Jego ofiara nie jest stosowana w ziemskiej świątyni, ale w niebiańskiej (Hbr 9,23-24). Po drugie, krew ofiarowana przez niego nie pochodzi ze zwierząt, ale jest Jego krwią (Hbr 9,25-26). Wreszcie, ofiara Chrystusa jest wyjątkowo pojedyncza (Hbr 9,12.28, „raz na zawsze”) i skuteczna (Hbr 9,14, „oczyści sumienie nasze”; Hbr 10,14, „uczynił na zawsze doskonałymi”), w przeciwieństwie do ofiar ze zwierząt (Hbr 10,1.4).

Dylemat ołtarza kadzidlanego w miejscu najświętszym

Hbr 9 wydaje się zawierać sprzeczność. W wersety 3-4 czytamy: „za drugą zaś zasłoną był przybytek, zwany miejscem najświętszym, mieszczący złotą kadzielnicę i Skrzynię Przymierza, pokrytą zewsząd złotem”. Ten tekst wydaje się sprzeczny z Wj 30,6: „Umieścisz go [ołtarz kadzidlany] przed zasłoną”, który wskazuje, że ołtarz kadzidlany nie znajdował się w miejscu najświętszym, ale w miejscu świętym, wraz ze świecznikiem i stołem chlebow pokładnych. Przy tym ołtarzu kadzidlany Aarona miał spalać kadzidło „każdego poranka” (Wj 30,7). Podobnie inne fragmenty *Pięcioksięgu* umieszczają ołtarz kadzidlany w miejscu świętym, a nie miejscu najświętszym (Wj 40,5.26). Dlaczego Paweł umieszcza złoty ołtarz kadzidlany w miejscu najświętszym?

Jak możemy wytłumaczyć tę pozorną anomalię?

Być może Paweł myślał następująco: „Choć znajdował się w głównym pomieszczeniu (tzn. w miejscu świętym), ołtarz kadzidlany (por. Wj 30,1-10; 1 Krn 28,18) «należał do *debir*» (miejsca najświętszego). Wydaje się, że rytuał spalania kadzidła dokonywany na tym ołtarzu miał bezpośredni wpływ na miejsce najświętsze, gdzie Bóg przejawiał swoją obecność między cherubinami. W końcu, dym kadzidła najpewniej przenikał do wewnętrznego pomieszczenia. To może wyjaśniać, dlaczego *List do Hebrajczyków* umieszcza ołtarz kadzidlany w miejscu najświętszym (Hbr 9,4)” (*The Seventh-day Adventist International Bible Commentary*, komentarz do Hbr 9,4).

Należy także zauważyć, że w oryginale autor *Listu do Hebrajczyków* nie twierdzi, że ołtarz kadzidlany *stał* w drugim pomieszczeniu, ale że miejsce najświętsze „miało” ołtarz. Słowo przetłumaczone jako „miało” może oznaczać „mieściło”, ale nie jest to jedynie ani konieczne znaczenie.

„Wskazane tutaj powiązanie między ołtarzem i miejscem najświętszym może wynikać z tego, że jego funkcja była ściśle związana z miejscem najświętszym. Kadzidło spalane codziennie na tym ołtarzu przenikało do tronu łaski w miejscu najświętszym. Tam Bóg przejawiał swoją obecność między cherubinami, a kiedy kadzidło wznosiło się wraz z modlitwami wyznawców, wypełniało miejsce najświętsze podobnie jak miejsce święte. Zasłona dzieląca dwa pomieszczenia nie sięgała sufitu, ale była zawieszona poniżej niego. Tak więc kadzidło mogło być ofiarowane w miejscu świętym - jedynym, do którego mogli wchodzić zwykli kapłani - ale docierało do drugiego pomieszczenia, do którego było kierowane” (*Seventh-day Adventist Bible Commentary*, t. 7, s. 449).

Po drugie, słowo użyte przez Pawła, oznaczające „ołtarz” (*thymiatērion*) jest używane w *Septuagincie*, greckim przekładzie *Starego Testamentu*, na oznaczenie samej kadzielnicy (2 Krn 26,19; Ez 8,11). Arcykapłan wnosił tę kadzielnicę do miejsca najświętszego w Dniu Pojednania (Kpł 16,12).

W każdym razie, Paweł wydaje się nie skupiać uwagi na pomieszczeniach ani wyposażeniu, gdyż w wersecie 5 mówi: „o czym teraz nie ma potrzeby szczegółowo mówić”. Ten werset wskazuje, że ważniejsze niż wyposażenie i jego umiejscowienie jest to, co Paweł podkreśla przez odwołanie do nich, mianowicie, wyższość ofiary Chrystusa.

„Kadzidło, wznoszące się wraz z modlitwami Izraela, symbolizuje zasługi i wstawiennictwo Chrystusa. Jego doskonałą sprawiedliwość, która przez wiarę jest udzielana Jego ludowi i dzięki której cześć ze strony grzesznych istot może zostać przyjęta przez Boga. Przed zasłoną miejsca najświętszego znajdował się ołtarz nieustannego wstawiennictwa, przed miejscem świętym ołtarz nieustannego pojednania. Przez krew i kadzidło można było się przybliżyć do Boga — symbole, wskazujące na wielkiego Pośrednika, przez którego grzesznicy mogą przyjść do Jahwe. Jedynie przez Niego miłosierdzie i zbawienie mogą zostać darowane skruszonemu, wierzącemu człowiekowi” (Ellen G. White, *Wybrańcy Boga*, wyd. 2, Warszawa 2018, s. 255-256).

Zastępcza śmierć Chrystusa

Zastępstwo i zadośćuczynienie to dwa terminy, które budzą sporo krytycyzmu. Dlaczego Bóg potrzebował jakiegoś rodzaju zastępstwa dla ukarania grzechów ludzkości? Co oznacza to zastępstwo? Zastępstwo w tym kontekście oznacza, że ktoś zajmuje miejsce kogoś innego, aby ponieść za niego karę w celu zbawienia go od niej.

Co do drugiego terminu, zadośćuczynienia, musimy zapytać: Co wymagało zadośćuczynienia? Czy *Biblia* popiera koncepcję zastępczej śmierci? Zastępstwo występuje w przypadku Abrahama. Kiedy udał się na Górę Moria, by ofiarować swojego syna Izaaka, „poszedł tedy Abraham, a wzięwszy barana, złożył go na całopalenie **zamiast** syna swego” (Rdz 22,13). W narracji Paschy życie zostało ocalone przez zastępstwo. Jedynymi ocalonymi pierworodnymi byli ci, których rodziny ofiarowały baranka i oznaczyły drzwi jego krwią (Wj 12,7.13). *Cały system ofiarniczy był oparty na zastępcstwie*. Ponieważ karą za grzech jest śmierć, zastępcze zwierzę było zabijane, dzięki czemu życie było darowane grzesznikowi (Kpł 17,11).

Sięgając do *Nowego Testamentu*, dowiadujemy się, że Jan Chrzciciel zidentyfikował Jezusa jako „Baranka Bożego, który **gładzi** grzech świata” (J 1,29). Paweł oświadczył: „Chrystus bowiem został złożony w ofierze jako nasza Pascha” (1 Kor 5,7 BT). W *Liście do Efezjan* Paweł mówi wprost: „Chrystus was umiłował i **samego siebie wydał za nas** w ofierze i dani na wdzięczną wonność Bogu” (Ef 5,2). W *Liście do Rzymian* stwierdza: „kiedy byliśmy jeszcze grzesznikami, **Chrystus za nas umarł**” (Rz 5,8). *Biblia* jest pełna języka zastępstwa i poniesienia grzechu. (Zob. np. Iz 53,12; Mk 10,45; 2 Kor 5,14; 1 Tm 2,6; Hbr 9,28; 1 P 2,24). *List do Hebrajczyków* wieńczy ten temat niezaprzeczalnym, często przeoczanym stwierdzeniem, że „bez rozlania krwi nie ma odpuszczenia” (Hbr 9,22). Jakiej krwi? Nie może to być krew zwierząt, gdyż „jest (...) rzeczą niemożliwą, aby krew wołów i kozłów mogła gładzić grzechy” (Hbr 10,4). Zatem musi to być krew - życie - Chrystusa.

Jezus poniósł nasze grzechy i umarł za nas. Zatem nie możemy postrzegać Chrystusa jako jedynie trzecią stronę, odłączonego od Boga i ludzkości. Taki pogląd byłby rażącym wypaczeniem zrozumienia pojednania. Chrystus byłby przedstawiony jako jedynie uśmierający negatywne nastawienie Ojca. Bóg byłby ukazany jako karzący niewinnego Jezusa, aby winowajcy ludzie mogli przetrwać. Rozzerwana jedność między Ojcem i Synem zostaje w pełni ukazana w wielkim stwierdzeniu Pawła o pojednaniu, w którym Ojciec podejmuje działanie za pośrednictwem Syna: „A wszystko to [nowe stworzenie w Chrystusie] jest z Boga, który nas poєднаł z sobą przez Chrystusa” (2 Kor 5,18).

Naszym Zastępstwem nigdy nie był jedynie Chrystus ani jedynie Bóg, ale Bóg w Chrystusie, który jest jednocześnie Bogiem i człowiekiem. Bóg w Chrystusie zajął nasze miejsce. Tak więc obiekcje wobec zastępczego pojednania znikają. Nie ma nic niemoralnego (bezprawnego) w zastępcstwie, gdyż Zastępcza przestępców prawa jest Prawodawcą, który jako jedyny mógł dokonać zadośćuczynienia za przestępstwa. Krzyż nie jest transakcją z diabłem. Jako Bóg, Chrystus poєднаł nas z sobą samym, by „zaspokoić żądania złamanego prawa i w ten sposób przerzucić On most nad przepaścią, jaką spowodował grzech” (Ellen G. White, *Wybrane poselstwa*, t. 1, Warszawa 2010, s. 317).

Część III: Zastosowanie

1. W kontekście zastępstwa Chrystusa rozważ refren adwentystycznej pieśni *And Can It Be?* (Czy to możliwe?; *The SDA Hymnal*, nr 198): „Niepojęta miłości! Jak to możliwe, że Ty, mój Boże, umarłeś za mnie?”. Co ta prawda oznacza dla ciebie osobiście?

2. Dlaczego zastępstwo jest tak ważne w planie zbawienia? Co mówi nam to o tym, jak wielkim złem jest grzech, skoro wymagał ofiary „Boga w Chrystusie”, aby możliwe było rozwiązanie tego problemu i udzielenie nam nadziei życia wiecznego?